

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy óra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 273. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A költségvetés tárgyalása.

Nagybecskerek, november 14.

—é— Mikor Wekerle miniszterelnök mint pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést előterjesztette, minden oldalról, az ellenzéki pártok részéről is elismertették, hogy Wekerle pénzügyi politikája évektől fogva ugyanazon irányban halad s évről évre fényes eredményeket mutat fel az állam pénzügyi egyensúlya fenntartásában s az ország közgazdasági ágai felruháztatására folytonos és fokozatos munkálásában. A pénzügyi politika egyáltalán az a tér, melyen Wekerle működése már kézzelfogható fényes eredményeket mutathat fel.

Igy levén valósággal a dolog, teljes jogosultán várhatná az ember, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalása simán és röviden fog lefolyni. Hisz a pénzügyi téren jól megy minden, lássunk hát egyéb fontos és sürgős dolgaink után.

Igen ám, ha az átkozott pártpolitika nem volna, ha egyéni hatalmi ambíciók nem áskálódnának folytonosan a maguk érvényesítésének érdekében! De hát a pártviszonyok a mi képviselőházunkban már a legélesebb ellentétekből állanak: az ellenzék, elől a nemzeti párt eljárását tökéletesen s kizárólag csak az „ote toi que je m'y mette“ (pusztulj, hogy én illessek a hatalom polczára!) irányozza. Az egyházpolitikai kizdelem egy időre leapasztotta a kormánypart számát s ennek osekély többsége azon reményt élesztte az ellenzékknél, hogy a kormány legerősebb pozíciója a pénzügyi pozíció elleni erőlyes támadással a nagy közönségnek bizalmatlanságot lehet szuggerálni azon a téren, hol a kormány feje már nagy dicsőséget s érdemeket szerzett. Apponyiek már régóta éheznek a hatalmat s a Kossuth-féle új közjogi agitációtól új erőt s nimbust remélő szélsőbalnak is nagyon

utjában van az erős Wekerle kormány. Mindkettőt eget poklot megmozgat annak megdöntésére.

Igy történt, hogy a tárgyalásnak első napján mind a szélsőbal mind a nemzeti párt szónoka a költségvetéssel szemben a legfeketébb szemüve,üket tették fel s azt kívánják, hogy a közönség is olyat használjon, s lásson a jövőben mindenféle vezélyt, de ne lássa meg a tényleg létező előnyöket s elért eredményeket. Ezek fényesek: az ország közgazdasági művelődési érdekei évről évre fokozódó összegű befektetésekkel ápolatnak, az egyensúly a kiadások s bevételek közt mind a növekvő terhek daczára egy krajczár adóemelés nélkül a leglelküimeretesebben fenntartatik s az igazán nagy tartaléktőkék, a melyeket az előirányzat felett befolyó összegek eredményeznek, bizonyítékul szolgálnak arra, hogy pénzügyi gazdálkodásunk helyes s az ország valamennyi közgazdasági ágára nézve kecségtető irányban halad.

De hát az ellenzékre nézve ez mind egy. Ő a Wekerle kormány gyöngítését, bukását kívánja, Apponyinak, Horánszky-nak bársonyszék kell, a szélsőbal Kossuth közjogi izgatásának sikerét akarja Wekerleék gyöngyítésével előmozdítani. Ennél fogva bár egymást gyűlölik, de most megható egyetértéssel ostromolják a kormányt a pénzügyi politikája legerősebb pozíciója terén.

A magyar közönség azonban nem szorul az ellenzéknek párttaktikai szempontból föltett fekete szemüvegére; bizzunk benne, hogy meglátja az igazságot a maga egészséges szemével s józan esze kitalálja, hogy az ellenzéki vádaskodásoknál mely oldalról fúj a szél, — hogy azok a közvéleményben hatástalanok legyenek.

HIREK.

Tájékoztató.

November 14. Közigazgatási bizottsági ülés.
 November 14. A magyar olvasó-kör hangversenye.
 November 16-18. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— A közigazgatási bizottság ma Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartott, melyről a napunk holnapi számában hozunk kimerítő tudósítást.

— Mikszáth Kálmán Nagybecskereken. A Magyar Kör mai estélyének kiváló nevű vendége, Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő és író, tegnap este 10 órakor városunkba érkezett. A pályaudvaron br. Feilitzsch Berthold, a Magyar Kör elnöke fogadta, akinek Mikszáth ma délből vendége is volt. Mikszáth Kálmán ma este megtartja nagy érdekel várt felolvasását a Magyar Kör estélyén, holnap pedig Papp Géza országgyűlési képviselő vendége lesz, aki Mikszáth tiszteletére nagy ebédet ad.

— Uj h. é. vasut. A kereskedelemügyi min. kir. miniszter a torontáli h. érd. vasutak részvénytársaság tulajdonát képező vasutak Bőcza állomásától Jarkovác, Dobricza, Ferdinándfalva, Ilanica és Kevi-Szölös érintésével a verseczkubini h. é. vasut Alibunár állomásig, továbbá a vonalból kiágazólag Jarkovácztól Számos és Lajosfalva irányában a torontáli h. é. vasutak Antalfalva állomásig vezetendő gőzmozdonyu h. é. vasutvonala az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Torontáli népviselet a millenniumon. A millenniumi kiállításon fogjuk első ízben láthatni Magyarországot sokféle festői szép népviseletét. A kiállítási faluban élő alakokat, nőket, férfiakat fogunk láthatni. Lesz egy külön pavillon, ahol 200 nagy festmény alakjában lesznek bemutatva az ország kiválóbb viseletei, amelyek egyszersmind a millenniumi legyező-

A „TORONTÁL” TÁRÓZAJA.

Irmingard galambjai.

Írta: Eschstruth Natália.

Halkan rezgett végig a kis harang hangja a csendes kolostor udvarán s imára szólította a jámbor nővéreket a kápolnába. — Komolyan közeledtek az ur elfátyolozott jegyesei; tekintették földre szegezve, olvasójuk a kezükben; így lépdeltak be a templomba. — Azonban a legfiatalabb s a legutolsó, Irmingard szűz, csodaszép, halvány arcú leány ajka körül fájdalom vonaglott, késlekedik az alacsony falnál, melyen a nap aranyugarai játszadoztak; keskeny kezében tiszta buzával telt csészét tart s könyvtől fátyolozott tekintetét a tetőre emeli. Egy ezüstfehér szárnyu galamb turbékolva körülöpkédi s bizalmasan körülhizelgi rebező szárnyával fátyolát és apácaöltönyét. — De Irmingard keze remegve simul végig a galamb tollain; könyvek gördülnek le arczán, mint néma fájdalomkiáltás s aztán hirtelen elfordul s indul a testvérek után.

Ők már rég térdre borulva imádkoztak, — csak egy fordította vissza ránczos bánatos arczát a falnál lejátszódottnak jelenet felé. A kapusnő volt, az öreg Petrisa; lágy a hangja, békés, nyugodt a mosolya.

A hold betekintett a kolostor-udvarba s ott látta magában lépkedni Irmingardot s az eléje siető Petrisát, aki karját a fiatal szűz dereka köré fonta.

— Miért szereted olysn nagyon a galambokat Irmingard testvér? — Légy bizalommal

írántam, engedj szivedbe tekintenem. — Erre a szűz heves, szenvedélyes zokogásra fakadt s halvány arczát az öreg keblébe rejtette, — a zöld borostyán meg szomoruan tekintett fel rája s az éji szélben reszege leste-hallgatta: miért szereti Irmingard a fehér galambokat?!

„Dern erős vára magas sziklacueson feküdt, benne lakott a durgazdag Dern Frigyes báró; — jámbor és istenfélő volt a vár urnöje s miután négy leánykának adott életet, szent fogadalmat tett az ég királynőjének, hogy legifjabb szülöttjét az ő szent szolgálatának szenteli, ha mihamarabb egy bön óhajtott fucskával is megajándékozta! — És ime, mire a sarga primula másodsor kivirított a réten, akkorra egy kedves piczi fucska feküdt Jutka asszony ölében s attól a pillanattól annak Irmingard nővére a szerzetes életnek volt szentelve. — Évek multak évek után s a kis junker apród lett az örgróf udvarában, kiérdemelte a sarkantyut és a kardot s aztán kedves pajtásával Dietz János gróffal, egy vidám őszi vadászévadra visszatért a szülői Dern-várba. — János igazi grófi vér volt. Sugárnövésű, vakmerő és lovagias; mély sötét szemekkel, melyektől szenvedély s elszántság lángja lobogott. Hej, volt is ám akkor élet Dern várában! Le, vadászatra száguldottak a paripák! Elöl János junker, Frigyes báró három leánya oldalán, a negyedik testvér sohasem került szembe elé, mert Irmingardnak apácává kellett lennie s a legközelebbi napokban klastromba kellett mennie. Az ég derült volt s tisztán és élesen ragyogtak a nap fényében az ezüst szárnyak. Az ifju gróf gyorsan lerántotta sőlyma fejéről az álarcot s föleresztette a madarat. Rövid volt az élethalál-harc — szédítő magashól hull alá a rabló urához s a mikor a vadász a zsákmányt diadalmasan meg akarja ragadni — ime egy

hőfőhő galamb vergődik a sólyom karmai között; piros szalag a nyakán s rajta csodálatosan finom gyöngyökből himezve a név: „Irmingard.“

— A várkapun ügettek a lovagok; János junker véres kezén hozta a galambot. Most az erkélyről sikoly hallatszott s Irmingard kiasszony, mindenről megfeledkezve, rohant a lovak közé s jajveszékelve, kezét János felé emelte, kiáltá: „Oh, jaj neked, hogy nekem ily szivfájdalmat okoztál.“ — Az ifju gróf leugrott az aranyárga paripáról s majdnem kövé változva bámult a bájos szűzre. Irmingard fölvetette tekintetét s szem szembe mélyedt. Minne királyné pedig közéjük lépett s sirva csókot nyomott a fiatal homlokokra. — Az atya szigorú szava riasztotta fel a kötelességéről megfeledkezett szűzet, aki aggodalommal eltelve futott magános szobájába s ott térdre hullott és sirt egész álló éjjel, — de a könyvek nem a galambnak szólottak.

Távol a várkertben, a hol az elhagyott falkerítésen tul szédületes mélység tátong, állott Irmingard és simogatta, dédelgette galambjait. Egyszerre sarkantyú perdült meg mögötte s mikor megriadva, fejét visszafordította, szemé sötét, villogó szemekkel találkozott — s szive mélyéig összerezzen. Miként a hatalmas folyám megvadul s ellenállhatatlanul fölemeli a jégkerget, hogy a mélyéből feltörő ezer hullámmal sziklát repeszsen, a mely utját akarja állani, úgy ömlöttek a szavak a lovag ajkáról, vaktóan, mint napsugár, édes mámorba ringatva, mint Rajna tündérének dala, hogy a biztos veszedelembe édesgeesse, e diadalkiállításban cacosodva ki: „Szeretlek, szép Irmingard, légy enyém! Tépd szét a bilincset, a mely fogva akar tartani, — vedd magad bátran s halálmegvetéssel, szeretettel a földi völegény keblére, a kinek karja téged lángolóbban fog körül, mint

kön, mint kiállítási emlékeken is meg lesznek örökítve. Ezek tanulmányozásával és megfestésével Lukács miniszter Linhart Vilmos akadémiai festőművészt bízta meg s erre a célra Linhartnak három évre nagyobb államsegélyt utaltványozott. Linhartnak a millenniumi kiállításon külön pavillonja lesz, hol a művészi festményeken kívül, a most Párisban nagyon divatos legyező festést is bemutatja, melyet Linhart Párisban sajátított el és ebben specialista. Kiállít továbbá magyar és nemesi czimereket is. A népviseletek könyvalakban is kiadatnak, amely 600 képet fog tartalmazni, magyar, német, francia, angol, szerb, román és tót szöveggel s célja hazánk népviseletét megismertetni itthon és külföldön is. A könyvet Linhart és Szudy Gyula az ezredéves kiállítás közlönyének a „Millenniumnak“ főmunkatársa szerkesztik. Szudy és Linhart beutazták az ország nagy részét s ma Nagybecskerekre érkeztek, hogy a torontáli népviseletek tanulmányozzák s róluk felvételeket eszközöljenek.

— Nem lesz villamos vasut Kikindán. Említettük annak idején, hogy Dr. Szörényi Lipót, Kandel Zsigmond és Pollák Armin budapesti ügyvéd közüti vaspálya létesítése czéljából előmunkálati engedélyért folyamodtak a miniszterterhez. A miniszter az előmunkálati engedély megadását megtagadta.

— Esküvő. Tietze Nándor es. és kir. hadnagy, városunk szülöttje vasárnap vezette el tárhöz a temesvári józsefvárosi plebánia templomban Kubitsok Adolf temesvári kereskedő bájos leányát Irént.

— Vásár. A legközelebbi nagykikindai országos vásár 1894. évi november hó 29. 30. és december hó 1. és 2-án tartatik meg. Ezen vásárra bármily állapotok e hó 29-től kezdve felhajthatók.

— Felfüggesztett kincstári hivatalnokok. A karánsebesi kincstári sóraktárban, mint oravicza tudósítónk írja, nagyobb visszaélések jöttek nyomára. A raktárból ugyanis körülbelül 8000 métermázsza só hiányzik. A hiányt Faragó sőtárnok helyettese fedezte fel. Faragó ugyanis, ki 44 év óta áll a kincstár szolgálatában, súlyosan megbetegedett. Ugy Faragót, mint az ellenőrt, ki szintén régi hivatalnok, felfüggesztették állásuktól.

— Álom közben más világra. Mint náköfalvi levelezőnk írja, e hó 10-én Fendler Mátyás ottani fiatal gazda szörnyű halállal mult ki. Fendler az istállóban levő függő ágyba tért nyugodni, valószínűleg álom közben a magas ágyról lefordult, még pedig oly szerencsétlenül, hogy nyakát törte. Övéi reggel halva találták föl a földön. Érdekes az esetben, hogy a család éppen a bucsúünnepre készült. Az egész házat kimeszelték, azért feküdt a fiatal gazda az istállóban.

minden szentek sirhídege képe, — légy enyém s fuss velem a biztos, világtól elfeledett boldogság ölébe, atyám várába! — És a galambok bizalmasan röpkedtek a szép lovag feje körül s integettek s turbékolnak, mint a jövő csalogató álma. És karja átölelte a remegő szüzet s ajkára égő csókot nyomott az ajkára. — Egyszerre a galambok aggodalmasan felröppentek s az ezüstszárnyak óvólag suhogtak; a fehér szárnyasok által képezett óv hirtelen szétvált s Frigyes lovag halotthalványan, homlokán kidagadt erekkel állott az ifjú vendég előtt. Vad szitok zúdult a vendégjog meggyalázójának, az égnek eljegyzett menyasszony rablójának a fejére s a meztelen kard megvillant a levegőben s János gróf halk sóhajjal Irmingard lábaihoz hullott.

Ekkor odajöttek a fehér galambok s szárnyaikat a szív szivárgó vérebe mártották s látták a megtört tekintetet a sötét szemekben és hallották a halvány ajkáról a szót: Irmingard! elröppenni — mire fölemelkedtek a kék ég felé, feljebb, mindig feljebb s a nap elhomályosult — és éj lett, sötét éj a fiatal menyasszony egén.

Évek multak évek után. A kolostor udvarában áll Irmingard s viseli az örökös magány fátyolát. — Fehér galambok röpkednek feje körül s turbékolnak halk dalt távoli, rövid, fájdalmas boldogságról. Komoly ajkai körül egy pillanatra önfeléd mosoly játszik s kezeit beteg szívére szorítja: „Nyugodjál meg s ringasd magad édes álomban!“ — de ekkor tekintete a galambok vérfoltos szárnyaira esik s felriadva rettenetes gyötrelmem között tántorog a kápolna felé, hogy kezét az örök kegyelem színe előtt imára kulcsolja; — künn a nap hinti szét arany sugarait, a galambok meg békésen turbékolnak a borostyánnal befutott falon.

— Leányrablás. Mihályeszk Demeter világi legény nagyon belebolondult a Pakulár Marjuca parázs szemébe s szerelmével már régóta üldözte a falu szép leányát. A szép Marjuca azonban fittyet hányt a szerelmes legénynek s ki is jelentette előtte, hogy soha az életben nem lesz az övé. De Mihályeszk Demeter nem adta fel könnyen a reményt s a mikor látta, hogy a leány semmi szóra sem akar az övé lenni, elhatározta, hogy elrabolja a leányt. Megbeszélte a dolgot Milos Petru, Blas Gyorgye Huj Sebő és Mihályeszk Juon nevű pajtásaival, akik szívesen vállalkoztak arra, hogy segítségére lesznek a leányrablásban. Most már csak alkalomra vártak, ami nem késett sokáig, mert Marjuca nagybátya, Szerendán Demeter elment hazulról s a leány egyedül maradt a lakásban. Marjuca magára zárta ugyan az ajtókat, de a legények feltörték a zárat s a szép leányt minden ellenkezése dacára is kocsira pakolták s Aranyásra hajtották vele Dalamarián János házához, ahol 25 óra hosszáig fogva tartották, a míg a leánynak sikerült onnan megszökni. A szép Marjuca egyik, a közömbben lakó rokonához menekült s onnan értesítette világi rokonosságát a történetéről. A leányrabló legények közül három megszökött, kettőt pedig a csendőrség letartóztatott.

— Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Koronghi Koronhy Henrikné szül. baracsházi Capdebó Auróra, férje, gyermekei és unokái; ivádi Ivády Béláné szül. erzsébethvári Csiki Jozéfa, férje és gyermekei; micsinyei és beniczei Beniczky Györgyné szül. erzsébethvári Csiki Antónia, férje és gyermekei; lipótszentiváni Szent Ivány Zoltánné szül. somoskői Somoskeőy Jolán, férje és gyermekei mély fájdalommal jelentik a legjobb nevelőanya, illetve nagy nénének özv. hanvai Hanvay Miklós né szül. baracsházi Capdebó Antóniának, ez évi november hó 12-én délután 1/2 3 óraker, életének 84-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászosa elhunytát. A boldogultnak hült tetemei e hó 14-én délután 1/2 4 óraker fogtak a gyászszobában: IV. Királyi Pál utca 18. sz. alatt, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentesített és Baracsházára szállítattván, ott pénteken folyó hó 16-án a családi sírboltba örök nyugalomra tették. Az engesztelő szent mise áldozatok a baracsházi családi kápolnában, Német-Eltemében a kegyuri templomban és Budapesten folyó hó 19-én délelőtt 10 óraker a tisztelendő szervitaatyák templomában fognak a Mindenhatóknak bemutatni. Budapesten, 1894. november hó 12-én. Áldás, béke poraira!

— Vadászserenese A Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros püspök vaskői uradalomban tegnap rendezett vadászatot négy medvét ejtettek el; az egyik medvét, egy pompás nagy példányt Jankovich Miklós temesbegavölgyi vizszab. társulati igazgató lötte, kit vadásztársai melegen gratuláltak a ritka vadászserenéséhez.

— Sikerült ügyvéd. Milassin József óbecsei ügyvédet a kir. kuria az ügyvédek között egy egész évre felfüggesztette. Okot erre, mint a „Szegedi Napló“ írja, a hirhédte vált katonaszabadtási ügye szolgáltattott, ami annak idején Bácskában nagy port vert fel s nagy szenzációt keltett. Ösmeretes ugyanis, hogy Milassin József 5-6 év előtt Varnyu Ignácztól nagy összeget vett fel, hogy ennek tényleges szolgálatában volt katonai fiát a katonaságtól megszabadítja. Természetesen ez Milassinak nem sikerült, mert nem is forgott fenn a lehetősége, amit Milassin kétségkívül előre tudott. A megkárosított apa még az időben fenyítő feljelentést tett Milassin ellen, a vizsgálat folyamán azonban Milassin megszövevényezve a következményektől, Varnyu Ignácznak az ettől felkezelt nagy összeg jelentékény részét visszafizette, mire Varnyu feljelentését visszavonta; a fenyítő törvényszék ennek folytán a fenyítő eljárást beszüntette, de a vizsgálati iratokat a szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi bíróságához áttette, Milassinak fegyelmi uton leendő megbüntetése czéljából. A fegyelmi bíróság Milassin csak 3 havi felfüggesztésre ítélte, de, a kamarai ügyész föllebbezése folytán a kir. kuria a felfüggesztés időtartamát egy egész évre fel emelte. Ezuttal már harmadizban van felfüggesztve Milassin József mióta Óbecsén tartózkodik, első ízben 1891 ben félévi, másodizban 1892 ben egy hónapra volt felfüggesztve, most pedig egy évre.

— Zalogházi statisztika. A kereskedelmiügyi miniszter most kiadott évi jelentései az ország nagyobb városainak zalogforgalmával is foglalkoznak. Mint az alább közölt számokból kitűnik, legtöbb könnyelmű (vagy szegény) ember Aradon van, a leggazdagabb és legtakarókosabb népek pedig mint az egyébként tudva van — Szabadkán laknak. Ime a legjelentékenyebb városok zalogüzleti forgalma: Budapest 1 millió 383 ezer frt, Arad 260, Temesvár 194, Pozsony 167, Nagyvárad 130, Kolozsvár 119, Kassa 97, Pécs 72, Szeged 63, Szabadka 38 ezer forint.

— Figyelmeztetés. A nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár ujjal felhívja az érdekelte munkaadók figyelmét arra, hogy saját érdekükben alkalmazottjaikat a betegsegélyző törvény 26. §-a értelmében 8 nap alatt kellően bejelentésük, mert a bejelentés elmulasztása esetén ugyan-e törvény 83. §-a értelmében 20 frt terjedő pénzbírsággal fognak büntettetni. Az alkalmazottak kilépési bejelentését szinte 8 nap alatt kötelesek a munkaadók bejelenteni, mert ebbeli mulasztásért a járulékokat egész a kilépés tényleges bejelentése napjáig sajátjukból kötelesek megfizetni.

— x — Idény ujdonságok női korek cziókban, u. m.: felöltők kiváló finom kiállítás és nagy választékban, sapkák, gallérok, körköpenyek, bundák, leányköpenyek és kabátok, selyem- és szövetzubbonyok, szörme garnitúrák, sapkák, karmantyuk és gallérok, valamennyi gazdag választékban; kész uri-, fiu- és gyermek ruhák, mindmennyi solid készítmény u. m. uri felöltők, menesikoff, téli kabát, guba, bunda lábzsák, salonruhák, vadász- és korcsolya-, gazdasági- és üzletisaccok, nadrágok és mellények, lívrék és egyenruhák, gyermekruhákban, menesikoff, téli kabát, saccok és nadrágok. Mind-ezen tárgyak mérték után is készítettnek, mely czélból nagy szövetségzet áll rendelkezésre. E téren szükségleteinek beszerzésére ajánljuk a nagyérdemű közönségnek a „Kovács Gedeon“ féle üzletet, mint hol minden egyes ruhadarabon a legalacsonyabb szabott ár olvasható.

S z i n h á z.

Fejes Lidi jutalomjátéka.

Vannak színészek, kik mindenkor igényt tarthatnak a közönség hálás elismerésére. Dicsérik őket, elismerik a tehetségüket, de — a jutalomjátékukra nem mennek el. Erről a keserves tényről panaszkodhatik Könyves Jenő, kiről mindenki elismeri, hogy a társulatnak egyik legintelligensebb és hasznavehetőbb tagja és tegnap óta Fejes Lidi, kiről szintén tudva van, hogy époly rokonszenves mint tehetséges fiatal énekesnő. Mindketten üres padoknak játszották jutalomjátékukat, s mindketten jobb sorsot érdemeltek volna. Ami a tegnapi előadást „Tisztaurak a zár-dában“ egyébként illeti, Fejes Lidi bőven talált alkalmat szép tehetsége érvényesítésére. Teljesen leküzdötte az üres ház kellemetlen benyomását s oly pajkos kedvvel játszotta a korcsárosleányt, oly szépen nótázott, mintha kétezren hallgatták volna. A kevés számú közönség előzékenységgel pótolta a hiányzókat, minden egyes számát megtapsolván. Keszthelyi Ilona, ki tegnap befejezte vendégjátékát, igen jól eltalálta a nevelőben elkényesztett bakfis hangját. Betétjét a harmadik felvonásban élénken megtapsolták. Delli sok jóakarattal és dicséretére legyen mondva nem rosszul énekelte Gontrant, Földváry meg kitűnően festett mint kolduló barát. A többi szereplők közül Kövi, Ferenczy, Kápolnay Irén, Szabenyi, Köviné és Erdélyi Ottília érdemelnek említést. A zenekarról is szívesen kiirnök, hogy kitűnően működött, de annyi a tanu ki az ellenkezőt bizonyíthatja, hogy nem merjük megtenni.

B.

Irodalom és művészet.

* Az Athenaeum képes irodalomtörténetéből megjelent a 26 ik füzet. Két rendkívül érdekes műemléket van hozzá csatolva: Kisfaludy Károly vihart ábrázoló festményének (eredetije a Kisfaludy-tára birtokában) igen sikerült szines hasonmása s Koldustársaság czimű rajza. Mindkettő kitűnő bizonyítéka annak, amit a költő életrajzaiban eddig csak olvastunk, de nem láthattunk sehol, hogy Kisfaludy nemcsak ügyes festő, hanem kitűnő rajzoló volt. A szövegben Zichy Antal, Széchenyi munkáinak legalapozabb ismerője, folytatja Sz. mint író czimű tanulmányát, Kardos Albert Kisfaludy Károlyról ír, végül Rákosi Jenő ir Katona Bánkban-járól azzal eredeti felfogással, mely minden munkáját megkülönbözteti, s mely e cikkét is a Bánkban. irodalom legjobb tanulmányai közé fogja avatni. A szöveget ezuttal is sok irodalmi vonatkozású kép díszíti: Széchenyi ifjúkori és 1860-iki, továbbá a gróf nejeának arcképe, a czenki siremlék s a svábhgyi Széchenyi emlék, Kisfaludy K. arcképe, Kisfaludy halálós ágyán, (Bajza, Toldy és Vörösmarty arcképével), siremléke s Ferenczy emlék tervezetzi, Katona szülőháza, arcképe és Züllich-féle szobra. A vállalat, mely befejezéséhez közeleg, kétheti füzetekben jelenik meg, füzetenként 40 krért kapható.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 14-én.)

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a költségvetési vitát. Purileszky Tádé mellette, Szalay Imre és gróf Batthiány Tivadar ellene szólnak fel. Ezután Wekerle miniszterelnök dönti halomra Horánszky tegnapi állításait, kimutatva, hogy meghatalmazás nélküli tulkiadások nincsenek: ami tulkiadás van, mind indokolt. A miniszterelnök zajos tetszés közben mutat rá, hogy az adóreform a kis embereket nem terheli.

A nemzetiségi törvény revíziója.

Budapest, november 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvű-párt tegnapi értekezletén, amelyen a belügyi költségvetést tárgyalták, szóba került a nemzetiségi törvény revíziója is. Vargics Imrével szemben, a ki a kérdést felszínre hozta, Hieronymi belügyminiszter nem tartja szükségesnek a revíziót, hanem a községekéről szóló törvénybe véli felveendőknél az e részben szükséges intézkedéseket. Tisza Kálmán, Meltzl Oszkár és Körösi Sándor felszólalásai után, akik a miniszter álláspontjára helyezkedve szintén a revízió ellen nyilatkoztak, a párt-értekezlet elfogadta a belügyi költségvetést.

Kossuth Ferenc honossága.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi tanács illetékességügyi osztálya tegnap tárgyalta Kossuth Ferencnek visszahonosítása ügyében beadott kérvényét és elhatározta, hogy a visszahonosítást elfogadja. Ha a belügyminiszter a határozatot jóváhagyja, Kossuth Ferencnek le kell tennie a hűség esküt, melyre a törvény feltétlenül kötelezi.

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordelia.

A „Torontál” számára fordította: Gyériké. (Folytatás.)

A herceg meg a leányok kacagtak s oda kiáltottak nekik:

— Tovább! Énekeljenek még:

Renata és Ede egymás kezét tartva halkan beszélgettek.

— Miért olyan szomorú? kérde Ede.

— Egy ezüst nyelű tört döftek a szívembe.

— De hiszen az a tör nem olyan illatos, mint egyik másik virág.

— Azok a virágok elhervadtak már, elhervaszták őket az a tör.

— De tovább élnek mégis a virágok, mint az a tör. Ha tetszik belevetem a tengerbe.

Igazán? Nem sajnálná?

— Nem. Én csak azt sajnálnám, ami kegyedtől jött, s ezzel erősebben megszorította Renata kezét. Tovább nem folytathatták a beszélgetést, mert nem daloltak tovább a halászok.

— Még egyet! Daloljanak még egy nótát, a míg Nápolyba nem érünk.

— Uram, szomjasok vagyunk, kiáltották át a legények egyhangulag.

— Itt van! Igyatok! mondá a herceg, egy marék ezüstpénzt dobva át nekik, a melyet egyikük azonnal összeszedet.

— Hát nekem nem ad az ur semmit? Én is énekeltem, kiáltott a másik.

Ujra átdobott a herceg a halászbárkába egy marék pénzt.

Azután a többiek is elkezdtek kunyorálni, de a herceg megsokalta a borralvót. Már közel

jártak a „Nazionale”-hoz, amely a tündöklő fényárban megragadó látványt nyújtott, távolról tekintve.

— Előre! Előre! Szólt a herceg a legényekhez.

Azok daloltak tovább és minden nótá után kérték a borralvót. De az ő hangjuk alig hallatszott a „Nazionale”-ból jövő zenétől. A parthoz értek s kiszállottak. Egy pár perczig gyönyörködtek még a gyönyörű kivilágításban; a zene szólt; a nép nagy csoportokban gyűjt össze.

Ügygyel bajjal asztalokhoz jutottak, székeket még bajosabban tudtak szerezni. Az urak valóságos hadjáratot indítottak a székekre, csak hogy leültehesek a hölgyeket. Végre valahára mindnyájan helyet foglaltak, elkezdtek beszélgetni, fagyaltozni.

Az elegáns társaság mindjárt felköltötte a többi vendég figyelmét. Néhányan felismerték Poggio Mirtello herceget, asztalukhoz mentek és üdvözölték a társágot.

— Hogyan? Itt van a herceg? Nem a falun?

— De igen is ott, hanem berándultunk Nápolyba egy fagyalatra.

— Hogy mennek vissza?

— Gyalog.

— Valóban? Nagyszerű eszme!

Egyszerre, mintegy varázsütésre a városban teremni, találkozni egyik másik ismerőssel, látni ezt a sok vidám embert, zenét hallgatni, a tengerről jövő matrózok dalában gyönyörködni, az uton tovarobogó kocsik dübörgését hallani, — mindez szokatlan hatást gyakorolt ezekre a mi embereinkre, a kik egy csendes falusi villából termettek ide a zaj és élénkség kellő közepébe. Mindnyájan jól muattak, még Renata is, a kinek még mindig a füleiben csengettek Sangalli megnyugtató szavai.

Hazafelé menőben ismét Ede mellé került, a ki karját nyújtá neki s a többiekkel kissé elmaradva, szabadon beszélgethettek.

Régóta nem mondhatták el egymásnak zavartalanul, a miről legörömebb szerettek volna folyvást beszélni; a többiekkel meglepedkezve, lassan ballagtak egymás mellett.

Már Mergellinába érkeztek, a kis városban lecsendesült a zaj, az utcák néptelenek voltak, a lámpák alig pislogtak.

A két fiatal lassan haladt előre egyszer élénken beszélve, másszor pedig hallgatásba merülve.

— Miért vagyunk mi arra kárthatva, hogy egymástól távol éljünk, holott egymással boldogok lehetnénk? szakította meg a csendet Sangalli Ede, Renata karját magához szorítva s azután szívéhez emelve.

— Ki az oka? mondá Renata.

— Ne tegyen szemrehányást, ugyis eléggé mardos a lelkiismeretem, de a mi szerelmünk nem lehet reménytelen, szabadok vagyunk mindketten.

— És Elza?

— Ne beszéljen róla! Ő beteg, nem fog sokáig élni, azt mondják az orvosok. Bár megszabadulnék tőle.

— Ne beszéljen ilyesmit; gyötrelmem azt hallgatni, mondá Renata, karját kiszabadítva s Edétől távolabb húzóda.

Sangalli hozzá ment és kérte, hogy bocsásson meg neki, mert nem tudta: mit beszél, elvesztette józan eszét, de az mégis lehetetlen, hogy boldogtalan legyen egész életére, remélni akar, szüksége van vigasztalásra. Megfogta újra a leány kezét és megcsókolta.

Renata gyorsan a többiekhez csatlakozott, hogy véget vessen a kínos beszélgetésnek.

A kirándulás kezdetét jellemző jókedvet bágyadság és nyomott hangulat váltotta fel; valamennyien nyugodni kívántak.

Mielőtt jó éjt kívántak volna egymásnak Sangallinak volt még alkalma Renatahoz közel férközni s kérő hangon ezt a kérdést intézte hozzá:

— Remélhetek még?

— Jó éjt! felelt a leány s minden további határozott válasz nélkül gyorsan hálószobájába sietett.

XXVI.

Mikor egyedül maradt Renata, elgondolkozott s nem jött álom szeméire.

Hallotta, hogy Ede Elza haláláról beszélt a legnagyobb közönyvel, még csak borzadályt sem érzett és nem tiltotta el magától örökre azt a lelketlen fiatal embert, a ki feleséget szeretné elföldeni! Tehát mégis csak bűnös az ő szerelme is. Az ő szerelme sem a fenséges ideál, a melyről álmodozott; nem az a tiszta napfény, a mitől felolvad a szív fagyja és világosságot árasztanak sötét mélységére; hanem csak olyan zivatar, amely csak felforgatni és rombolni képes. Ugy érzé, hogy az ő lelke is megromlott önzővé lett; ő is feláldozott volna mindent, csak hogy boldog lehessen; látta, mint változott át hő szerelme bűnös ördögi szenvedélyé, vétekké. Haragudott magára, hogy miért nem tudta Edét meggyűlölni, miért tudta meg-

hallgatni. Nyugtalan, deges lett; érezte, hogy ha tovább is közel lesz hozzá, nem lesz képes ellenállani szenvedélyének, sőt azt is megéri, hogy ő is koporsóban szeretné már látni Elzát, csak hogy övé lehessen az a férfi. Ha ez tovább is így tart, hanyatt homlok berohan a bűn fertőjébe, vagy megőrül.

Valakinek a halálát kívánni és azt kedvező alkalom adtán meg is ölni, a kettőt csak egy kis lépés választja el egymástól és Edét már is gonosztevésnek, gyilkosnak képzelte el, és mégsem gyűlöli, sőt inkább lebüvölve tartja őt is annak a végtelen szerelemnek a hatalma, mely még a bűntől sem riad vissza!

(Folytatása következik.)

Nyilttér.*)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőiruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, díszítő és selyemzikkkel duan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Nagybecskereki városi színház.

Bérlet szünet. Idény-előadás 36.

Szerdán, 1894. november 14-én:

A FENEGEREKEK.

(GIGERLIK.)

Énekes bohózat 4 felv. Irta: Wimmer után Szirmay J.

Zenejét szerette Berla N. Karnagy: Simándy.)

I-ső felv.: „A végzetes kalap”. II-ik felv.: „A vácsi utca színterét”. III-ik felv.: „A budai disznó”. IV-ik felv.: „A leplezett kopasz gavallér”.

S z e m é l y e k:

Róka Menyhért, kalaposmester és szenvedélyes lutrijátékos	Vihary E.
Rózsa, neje	Kápolnai Irén
Julesa, tüdőleányok	Kádas K.
Marscsa,)	Foltényi R.
Pista, inas	Ferenczy N.
Szájasné, szomszédasszony	Erdélyi Otília
Ronvári, gavallér és járdataposó	Könyves Jenő
Egy kintornás	Kalocsai
Egy csavargó	Hernády J.
Egy rendőr	Kiss József
Lepkényi Miksi	Szebenyi A.
Pogányfalvi Villi	Lágh Jenő
Sartori Gabi	Földváry
Schlesinger Izidor	Ferenczy F.
Bürgözdí Muki	Delli Henrik
Egy francia hölgy	S. Molnár Vilma
Egy napernyős	Berkes Etel
Egy újságolvasó	Pásztor J.
Egy auszterinas	Vihari Lajos
Egy vidéki atyafi	Kis J.
Egy telvaj	Mikszay
Egy rendőr	Nagy
Pimcskern, háziúr	Kövi Ede
Reisznyev, marhakereskedő	Leővey József
Eva, felesége	Makainé
Savanyu, hivatalnok	Pásztor J.
Podlupka, szabó	Mikszay J.
Huska,) divatleányok	Makó Erzsé
Aranka,)	Makó Rózsika
Klári, lutrisleány	Leőveyné

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön színre kerül:

„Az otthon”

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

H i r d e t é s e k.

1750. tlkvi. 1894.

(818-1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy **Simonics Zsigmond** nagy-beckereki lakos végrehajthatónak **Vuicsin Kósza** ugyanis mint kk. **Danicza és Mácza** t. gyámja és **Vuicsin Szócza** perlaszi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 82 frt 15 kr tőke követelés, ennek 1892. évi augusztus hó 17. napjától járó 6% kamatai 18 frt 50 kr. eddigi, 8 frt 30 kr megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett **1894. évi december hó 1. napjának d. e. 9 órákor** a kir. járásbiróság hivatalos helyiségében, az ezen kir. jbiróság területén fekvő Perlasz községe 1664. sz. tlkvb. foglalt következő ingatlanok u. m.

1. a 294. hrsz. alatti lakház és 200 □-öl házhely 420 frt.
2. ugyanezen tlkvb. felvett II. dülő 94. hrsz. 375 □-öl szántó 36 frt.
3. ugyanott 98. hrsz. alatti 565 □-öl szőlő 40 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fognak árvereztetni; ekkorán magasabb ígéretthiányában a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy óvadék-

képesnek nyilvánított értékpapirokban bálnatpénzül letenni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság, Perlaszon, 1894. augusztus hó 18. napján.

Dr. Scherber,
kir. aljbíró.

10450. tlkvi szám 1894.

(819-1.1)

Póthirdetmény.

A nagy-beckereki kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Ph. Fischer & Lövi nagy-beckereki cég végrehajthatónak Zsurzs szül. Kondán Johanna tomasováci lakos végrehajtást szenvedő elleni 502 frt 90 kr s jár. iránti végrehajtási ügyében 8915/94. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetményben a román-szárcsai 213. sz. tlkvb. 66 hrsz. és 26. ö. i. sz. ház és 400 □-öl beltelek 426 frt kikiáltási árban Román-Szárcsa község-házánál **1894. évi november hó 27. napjának d. e. 10 órájára** kitűzött árverés az 1881:LX. t.-cz. 167. §-a alapján Herberholz Antal végrehajtható érdekében is 33 frt 30 kr. hátralék tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt a nagybeckereki kir. törvényszék tlkvi hatóságánál, 1894. évi október hó 5-én.

Hadsits,
kir. törvényszéki bíró.

(814-2.2)

Pályázat.

A zombolyai államilag segélyezett községi polgári iskolánál megüresedett szolgálai állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen polgári állással évi 250 frt fizetés van egybekötve.

Felhivatnak folyamodók, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magy. kir. Ministeriumhoz címzendő 50 kros bélyeggel ellátott, kellően felszerelt folyamodványukat legkésőbb folyó évi november hó 25-ig alulirott tanfelügyelőséghez terjesszék be. Megjegyzetetik, miszerint az 1873. évi II. ik törvényzikk 4. ik és 10. ik §-ai értelmében kiszolgált altisztek előnyben részesülnek.

Nagy Beckerek, 1894. évi november hó 7-én.

Torontálvármegye kir. tanfelügyelősége.

A nehaj Heufeld Samu-féle házban két lakás három illetőleg négy szobából és megfelelő melékhelyiségekkel azonnal kiadó. Közelebbit e lap kiadóhivatalában megtudhatni.

(801-124)

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Beckereken

Uri-utca 3-ik és Zápolya-utca 1-ső szám alatt

ajánlja dusan felszerelt

nyomtatványraktárát.